

Истога дана, Сеја и њен син Павле, син пок. Филипа из Осима, бившег которског нотара (nos Seia, uxor quondam Jacobi Millani de Parma, olim notarii et cancelarii Communitatis Cathari, et Paulus fillius meus et fillius quondam Filipi de Auximo, olim notarii. . . Cathari), дали су Гаврилу Вракјену два комада земље у предјелу Тивта, изнад винограда и земље Павла Буће, од чијег прихода има се давати десетина цркви св. Луке у Котору (II, 403).

Сјутрадан, Сеја и Павле издали су признаницу своме зету Гаврилу да му дугују 200 перпера которских, остатак мираза Алегрине, с обавезом да га подмире током пет година (II, 403).

У једном документу од 1 јула 1396 наишли смо на препис нотарске исправе од 20 септембра 1373 коју је писао тадашњи которски нотар Јакобо из Парме (ego Jacobus quondam Ambrosii de Milano de Parma), муж поменуте Сеје. То је признаница Прибоја Бакојева на 600 златних дуката које је примио од Марина Премути, озваничена од Дамјана Болице, тадашњег судије, и Николе Загури, аудитора (II, 322).

Из наведених података може се закључити: 1) да је которски нотар Јакобо из Парме имао са Сејом само кћер Алегрину, која је наслиједила његова добра у Бару и добила их у мираз; да је Сејин син Павле био из њеног првог брака, са Филипом (Ђентулацијевим) из Осима, за којег знамо да је био которски нотар за владавине цара Уроша (Филипо Матејев из Осима био је которски нотар и наставник средње школе за владавине Дечанског и краља Душана). Изгледа да је Јакобо из Парме живио дуже времена у Бару, вјероватно као нотар, гдје је стекао лијепо имање, које је удајом његове кћери прешло у посјед которске породице Вракјен.

С правом се може претпостављати: да је наш стари Бар у XIV вијеку био богат маслинама, јер се на имању само једног власника помињу три маслињака.

Р. Ковијанић

ЈЕДАН ПОМЕН МАСЛИНА У БОКИ (1431)

Маслине у Боки помињу се у тестаменту Јелуше Буће, кћер Луке Болице, удове сѐр Трифуна Бућова Буће (праунука Трифуна Буће, познатог дипломате краља Милутина и Дечанског). Тестамент је писао которски нотар Ђовани Лукса децембра 1431, у присуству судије Базилија Маринова Бизанти, а отворен је и објављен јануара 1432, у присуству которског кнеза и двојице судија (трећи судија, Павле Бућов Бућа, није био присутан); од многих присутних грађана помињу се Лауренције Михаилов Бућа и Михаило Пелегринина.

Јелуша је завјештала своме сестрићу Јакши, сину Луке Јакова Пасквали: земљу и виноград у предјелу цркве св. Сте-

фана (у Веригама код Лепетана) са свим припадностима, осим три стабла маслина (exseptis tribus arboribus alivarum), које се налазе изнад винограда опата манастира св. Ђорђа. Те три маслине оставила је својој сестричини Јели, жени Николе Маринова Бизанти с обавезама да сваке године доживотно даје цркви св. Трипуна за њену душу по једну конату уља (cum conditione quod ad recollectam olei dare debeat unam conatam olei), а после Јелине смрти да и та три коријена маслина (tres pedes olivarum) имају припасти Јакши.

Јакши је још завјештала: костањницу у Фашама, виноград и земљу код цркве св. Лауренција (Лепетане), виноград и земљу код цркве св. Мартина, у истом предјелу, с обавезом да плаћа цркви св. Мартина 14 гроша годишње; итд. Својој сестричини Јели оставила је: земље и винограде у Руошину, у предјелу цркве св. Лауренција, изнад винограда који су припадали Ивана Драгу, и 100 лаката зелене чохе која се налази код сестре јој Славуше, у вриједности 100 дуката; итд. Другој својој сестричини, Вјекуши, оставила је приходе од винограда и земље у Думидрани (код Превлаке) да их ужива доживотно. Извршиоци њене опоруке били су: Никола Маринов Бизанти, сестрић јој Јакша Пасквали и сестра јој Славуша.

Р. Ковијанић

КРАЋИ ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈУ ЦРНЕ ГОРЕ ПОЧЕТКОМ XIX ВИЈЕКА

I Култура кромпира у Црној Гори

Култура гајења кромпира у Црној Гори везана је за личност владике Петра I. Већ је Вук Караџић запазио ту страну владичине дјелатности и забиљежио сљедеће: „Највеће благостање за људе је кромпир и умрли Владика стекао је бесмртну заслугу што га је унио у Црну Гору“.¹⁾ О активности владике Петра I на подизању пољопривредне производње у Црној Гори, гдје је култура кромпира заузимала централно мјесто, знамо нешто више из мемоара који је гроф Франц Хохењварт поднио Државној канцеларији у Бечу 1829 године.²⁾ Он је те године обилазио Далмацију и предлагао мјере за повећање производње у овој земљи, у првом реду пољопривреде. Из његовог врло интересантног и по подацима врло богатог мемоара о стању пољопривреде у Далмацији и мјерама које је требало предузимати за њено јачање, узимамо је-

¹⁾ Вук Ст. Караџић, Црна Гора и Вока Которска, Београд, 1953, стр. 100.

²⁾ Државни архив у Бечу, Staatskanzlei, 8, 1829, Dalmatien ad Inneres. Graf Franz Hohenwart unterlegt seine Bemerkungen über Dalmatien.